

MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2023-2025 – UJŲ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS
2023-02-06 Nr. 3 – 154

Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos misija

Mūsų biblioteka – Jūsų mokymosi, tobulėjimo, informacijos ir laisvalaikio galimybė.

Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos (toliau - Biblioteka) 2023 m. – 2025 m. strateginis veiklos planas parengtas vadovaujantis Marijampolės savivaldybės strateginio plėtros plano prioritetais ir Marijampolės savivaldybės strateginiame 2022 m. – 2025 m. veiklos plane iškeltais prioritetais, tikslais ir uždaviniais. Savo veiklomis Biblioteka realizuoja Marijampolės savivaldybės 2019–2023 metų veiklos prioritetą „Didėjanti švietimo, kultūros ir sporto paslaugų kokybė bei prieinamumas“, patvirtintą Savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. 1-218.

STRATEGINIAI POKYČIAI

Biblioteka 2022 metais vykdė 12 projektų, kuriuos įgyvendinant didėjo bibliotekos paslaugų įvairovė ir prieinamumas visai Marijampolės bendruomenei: buvo gerinama bibliotekos materialinė techninė bazė, išsiplėtė Bibliotekos veiklų spektras, stiprinamos socialinės integracijos paslaugos socialiai jautrioms gyventojų grupėms. Projekto „Sidabrinis amžius: socialinė integracija per švietimą abipus sienos“ dėka, kurį finansavo Europos struktūriniai fondai, didėjo paslaugų senjorams prieinamumas ir įvairovė: Bibliotekos vidiniame kiemelyje įrengta Žinių terasa, Knygomatas ir išmanusis suoliukas, vyko intensyvūs senjorų mokymai: anglų kalbos ir informacinio raštingumo kursai, mokymai „Urbanistinė plėtra: asmeninių ir viešųjų erdvių apželdinimas ir aplinkos tvarkymas“, „Žmogaus ekologija: sveika ir tvari aplinka, sveika gyvensena“ kūrybiškumo ugdymo kursai, stovykla senjorams „Mobilus senjoras“ ir seminarai. Vykdam Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuotą projektą „Bendradarbiavimas integruojant socialinę atskirtį patiriančius vaikus ir paauglius“ išplėtos paslaugos jaunimui, atnaujintos erdvės: renovuotos Vaikų ir jaunimo edukacijos centro (Multicentro) patalpos, įsigyta įranga ir Multicentre įrengtos 6 funkcinės zonos, organizuotos 34 fotografijų, muzikos, stiliaus, grafikos ir dizaino kūrybinės dirbtuvės, 2 stovyklos: verslo ir inovacijų bei vasaros stovykla 9 – 14 metų vaikams ir paaugliams. Didelio Bibliotekos lankytojų pasisiekimo sulaukė Lietuvos Kultūros tarybos ir Marijampolės sav. administracijos finansuoti projektai „Penkios kapsų dienos“, Festivalis „Reali virtualybė“, „Baroko puota su grafiene Butleriene“ ir kiti.

2021 metų pabaigoje Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos ir 22 struktūrinių – teritorinių padalinių paslaugomis naudojosi 16, 8 proc. Marijampolės savivaldybės gyventojų. 2021 metų rugpjūčio mėn. įdiegta nauja Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) versija, susieta su išoriniu portalu www.ibiblioteka.lt leidžia Bibliotekos paslaugų vartotojui lanksčiau naudotis LIBIS informacijos sistema, vartotojas, registruotas bet kurioje Lietuvos viešojoje bibliotekoje gali būti perregistruotas Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje, nesuteikiant jam vartotojo statuso. Todėl ypač svarbi tampa lankytojų apskaita, kurie naudojami ne tik Bibliotekos dokumentų fondais, bet ir kitomis Bibliotekos paslaugomis: dalyvauja renginiuose, edukacijose, mokymuose, seminaruose, naudojami viešąja interneto prieiga ir t.t. Per metus Bibliotekoje ir padaliniuose apsilanko daugiau kaip 120, 0 tūkst. lankytojų (vidutiniškai 14, 1 kartą per metus). Vartotojams per metus išduodama daugiau kaip 197, 2 tūkst. dokumentų (vidutiniškai 1 vartotojas per metus perskaito 21, 7 leidinį). Dokumentų fondų apyvartą padidėjo iki 1, 09 ir pasiekė iki koronaviruso pandemijos buvusį lygį, tačiau fondų dydis išlaiko mažėjimo tendenciją (nes leidinių, dėl jų brangimo, gaunama mažiau negu nurašoma leidinių, optimizuojant Bibliotekos dokumentų fondus) ir 2022 m. sausio pradžioje buvo 180, 7 tūkst. fizinių vienetų. Siekiant didesnio fondų atitikimo vartotojų poreikiams, vykdomi vartotojų skaitymo tyrimai, jis reguliariai atnaujinamas ir tvarkomas. Per metus Bibliotekoje ir padaliniuose organizuojama daugiau kaip 400 įvairių formų renginių ir edukacijų, o renginiuose dalyvauja daugiau kaip 18 proc. savivaldybės gyventojų. Pastaraisiais metais ypač suaktyvėjo Bibliotekos veikla socialiniuose tinkluose: buriamos bendruomenės, reklamuojama bibliotekų veikla, renginiai, naujos knygos. Bibliotekos darbuotojai administruoja 29 socialinių tinklų ir metų pradžioje turėjo 18, 6 tūkst. sekėjų. Bibliotekos Lankytojų aptarnavimo centro vyresn. bibliotekininkė Vaida Masaitienė 2022 m. renginyje „Už nuopelnus Marijampolės kultūrai“ apdovanota už kūrybiškumą ir gebėjimą profesionaliai bei inovatyviai perteikti istorinę atmintį, iniciatyvumą rengiant ir įgyvendinant jaunimo kūrybinius saviraiškos projektus.

PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS VEIKLOS PRIORIETAI

Biblioteka, įgyvendindama strateginį tikslą „Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių, edukacinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, krašto paveldo skaitmeninimo ir skaitymo skatinimo iniciatyvas, informacijos ir kultūros naudojimą“ ir priimdama ilgalaikius ir esminius sprendimus, vadovaujasi veiklos prioritetais:

1. Didinti Bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą, modernizuojant ir plėtojant įvairialypes bibliotekos paslaugas, skatinant savirealizacijos ir kūrybinių raiškų įvairovę bei didinant socialiai jautrių bendruomenės grupių integraciją.

Svarbiausios veiklos, įgyvendinat šį prioritetą:

1. Inovatyvių Bibliotekos paslaugų prieinamumo ir įvairovės didinimas, rengiant, koordinuojant ir įgyvendinant bibliotekų plėtros projektus, bei tęsiant jau finansuotų projektų veiklas.
2. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo skatinimas, paslaugų socialiai jautrioms gyventojų grupėms didinimas.
3. Įvairių amžiaus grupių savivaldybės gyventojų kūrybinės raiškos ir savirealizacijos skatinimas, organizuojant edukacinius užsiėmimus, kūrybines dirbtuves, mokymus, kūrybos pristatymus ir renginius.
4. Paslaugų lankytojams modernizavimas ir plėtra, naujų paslaugų diegimas.
5. Informatyvus ir kokybiškas ryšys su bendruomene socialinėse medijose, virtualių renginių organizavimas.
6. Bibliotekos Žinių terasos įveiklinimas.

Laukiami prioriteto įgyvendinimo rezultatai:

Rodiklis	Mato vienetai	Planas		
		2023 m.	2024 m.	2025 m.
Parengti ir vykdomi projektai	Vnt.	10	10	10
Renginiai „Žinių terasoje“	Vnt.	14	14	14
Straipsniai ir publikacijos portale „Noriu žinoti“	Vnt.	60	65	70
Virtualūs lankytojai	Tūkst. vnt.	50, 0	51, 0	52, 0

2. Stiprinti bibliotekos vartotojų telkimą, teikiant reikalingas ir naudingas paslaugas bendruomenei, plėtojant ir vystant skaitmeninio turinio kūrimą, sklaidą, skatinant skaitymą, suteikiant galimybes aktyviau dalyvauti skaitmeninėje ekonomikoje ir visuomenėje.

Svarbiausios veiklos, įgyvendinat šį prioritetą:

1. Vartotojų telkimo stiprinimas, plėtojant ir modernizuojant Bibliotekoje ir jos padaliniuose naudingas ir reikalingas bendruomenei kultūros ir informacijos paslaugas.
2. Vartotojų ir lankytojų informacinių, kultūrinių, edukacinių poreikių tyrimai, analizė ir Bibliotekos veiklų pritaikymas jų poreikiams.
3. Kultūrinių, edukacinių ir skaitymo skatinimo veiklų, ypač ankstyvojo skaitymo stiprinimas ir plėtojimas, organizuojant veiklas kūdikiams, vaikams ir šeimoms.
4. Skaitmeninių Bibliotekos paslaugų plėtojimas ir sklaida, kokybiško skaitmeninio turinio kūrimas, užtikrinant interaktyvaus kraštotyros portalo „Noriu žinoti“ kūrimą ir atnaujinimą.
5. Kokybiškų Bibliotekos ir jos padalinių dokumentų fondų, atitinkančių savivaldybės gyventojų informacinius ir kultūrinius poreikius formavimas, tvarkymas, saugojimas ir naudojimas.
6. Savivaldybės gyventojų medijų informacinio raštingumo (MIR) kompetencijų ugdymas, atsižvelgiant į jų poreikius.
7. Viešosios bibliotekos kaimo padalinių vartotojų aptarnavimo kokybės gerinimas, plečiant organizuojamų kultūrinių renginių įvairovę.
8. Bendradarbiavimo su mokslo, kultūros ir nevyriausybinėmis organizacijomis vystymas, organizuojant veiklas bibliotekose ir pritraukiant įvairias bendruomenės grupes.

Laukiami prioriteto įgyvendinimo rezultatai:

Rodiklis	Mato vienetai	Planas		
		2023 m.	2024 m.	2025 m.
Vidutiniškai išduoti leidinių 1 vartotojui per metus	Vnt.	21, 0	21, 1	21,1
Dokumentų fondo dydis	Fiziniai vienetai, tūkst.	174, 1	173, 4	172, 0
Renginiai, skirti skaitymo skatinimui	Vnt.	20	21	21

Bibliotekos strateginio plano prioritetų įgyvendinimas integruotas į Marijampolės sav. strateginio veiklos plano 04 programą „Kultūros, sporto ir jaunimo programa“.

Bibliotekos veikla orientuojama į Marijampolės savivaldybės gyventojų informacinio ir kultūrinio išprusimo didinimą, tradicinių ir skaitmeninių paslaugų plėtrą, skaitančios ir kūrybiškos bendruomenės ugdymą ir atvirą viešąją erdvę bendruomenės poreikių tenkinimui.

PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2023 M. – 2025 M. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	2023 m.	2024 m.	2025 m.
1.	Bibliotekos lėšos, iš viso	1479,6	1479,3	1479,5
1.1	Savivaldybės biudžeto lėšos	1414,0	1414,3	1414,5
1.2	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	1406,0	1406,0	1406,0
1.3	Bibliotekos lėšos už suteiktas paslaugas	8, 0	8, 3	8, 5
1.4	Skolintos lėšos (Paskolos savivaldybės vardu)			
2.	Kiti finansavimo šaltiniai, iš viso	65,6	65, 0	65, 0
2.1	Valstybės biudžeto lėšos	64,6	64, 0	64, 0
2.2	Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	0	0	0
2.3	Gauta parama iš rėmėjų	1, 0	1, 0	1, 0
	Iš viso			

PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2023 M. – 2025 M. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO LĖŠŲ POREIKIS PGAL PROGRAMĄ

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	2023 m.	2024 m.	2025 m.
1.	Bendruomenės informacinis ir kultūrinis aprūpinimas, vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų plėtra ir viešųjų erdvių įveiklinimas	1479,6	1479,3	1479,5

PROGRAMOS APRAŠYMAS

Biudžetiniai metai	2023 m.
Asignavimų valdytojas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783

Programos pavadinimas	Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos programa „Bendruomenės informacinis ir kultūrinis aprūpinimas, vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų plėtra ir viešųjų erdvių įveiklinimas“	Kodas	01
Programos parengimo argumentai	Programa parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos bibliotekų sritį reglamentuojančiais teisės aktais ir siekiant kryptingai įgyvendinti Marijampolės savivaldybės strateginio plėtros plano 1 prioritetą „Saugi ir		

	<p>sumani visuomenė“ bei prisidėti prie Marijampolės savivaldybės 2022 m. – 2024 m. strateginio veiklos plano programos „Kultūros, sporto ir jaunimo programa“ (04) įgyvendinimo.</p> <p>Biblioteka yra integrali informacijos, kultūros, neformalaus švietimo ir ekonomikos pažangos dalis, siekianti kurti visiems atvirą, įtraukią informacinę ir kultūrinę erdvę Marijampolės sav. gyventojams. Visos Bibliotekos veiklos ir iniciatyvos nukreiptos judėjimui į priekį, skatinant Bibliotekos darbuotojų ir lankytojų nuolatinį tobulėjimą ir atsinaujinimą visose veiklos srityse. Parengta programa – viena iš veiksmingiausių įrankių, užtikrinančių kokybiškų Bibliotekos paslaugų, tradicinių ir modernių, plėtrą, kultūrinės saviraiškos galimybes ir informacijos ir paslaugų prieinamumą visoms bendruomenės grupėms.</p>
Šia programa įgyvendinamas Bibliotekos strateginis tikslas	Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių, edukacinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, krašto paveldo skaitmeninimo ir skaitymo skatinimo iniciatyvas, informacijos ir kultūros naudojimą.

Efeko vertinimo kriterijai	Mato vnt.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
Apsilankymų bibliotekoje skaičius, tenkantis 1 savivaldybės gyventojui	Lankomumas	2,7	2,9	3,0
Ilgalaikis prioritetas (pagal SPP)	Sumani ir saugi visuomenė		Kodas	1

Programos tikslas	Programos tikslas – Bibliotekos paslaugų vystymas, modernizavimas ir infrastruktūros gerinimas, bendruomenės narių kompetencijų ir savirealizacijos įgūdžių tobulinimas, kraštotyros dokumentų skaitmeninimas ir informacijos sklaida, siekiant kurti Bibliotekoje patrauklią bendruomenei viešąją erdvę.	Kodas	01
-------------------	---	-------	----

Programos tikslo aprašymas:

Programa skirta įgyvendinti Bibliotekos strateginį tikslą „Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių, edukacinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, krašto paveldo skaitmeninimo ir skaitymo skatinimo iniciatyvas, informacijos ir kultūros naudojimą“. Šiuo tikslu siekiama prisidėti prie kuo platesnio kultūros ir informacijos prieinamumo ir vartojimo Marijampolės savivaldybėje, medijų ir skaitmeninių kompetencijų ugdymo, kultūrinių tradicijų ir ryšių su bendruomene puoselėjimo, neformalaus švietimo iniciatyvų įgyvendinimo. Moderni visuomenė negali sėkmingai funkcionuoti, neturėdama prieigos prie informacijos išteklių, turtingų dokumentų fondų ir žinių sklaidos priemonių – visa tai siūlo Biblioteka.

Programos įgyvendinimui numatomas 1 uždavinys:

01. Telkti bendruomenę bibliotekoje, didinti kultūros prieinamumą ir paslaugų plėtrą, ugdyti bendruomenės kūrybiškumą ir saviraišką, skatinti skaitymą.

Rezultato vertinimo kriterijai	Mato vnt.	2023 m.	2024m.	2025 m.
Gyventojų sutelkimo procentas Bibliotekoje	Proc.	14,6	14,6	14,6
Bibliotekos padalinių skaičius	Vnt.	22	22	22
Naujų dokumentų fonduose	Proc.	7,2	7,2	7,2
Kultūros ir edukacinių renginių skaičius	Vnt.	355	360	370

Uždavinys. Telkti bendruomenę bibliotekoje, didinti kultūros prieinamumą ir paslaugų plėtrą, ugdyti bendruomenės kūrybiškumą ir saviraišką, skatinti skaitymą.

Šiuo uždaviniu planuojama tobulinti ir diegti naujus Bibliotekos veiklos metodus, kurti naujas, informacines ir intelektines paslaugas, didinti informacijos, kultūros paveldo ir jų turinio prieinamumą per edukacines veiklas, organizuojamus renginius ir užtikrinti kokybiškas informacijos ir kultūros paslaugas Marijampolės

sav. gyventojams. Įgyvendinant šį uždavinį dalyvauja Petro Kriaučiūno viešoji ir 22 jos struktūriniai – teritoriniai padaliniai, vykdančys pagrindines bibliotekų funkcijas. Inovatyvios technologijos diktuoja ir naujas bibliotekas, kaip institucijas, kaitos priežastis. Orientuodamasi į vartotojų poreikius Biblioteka 2023 m. planuoja įsigyti elektroninę leidinių išdavimo/grąžinimo sistemą (t. y. automatizuoti bibliotekinius procesus). 2023 metais Bibliotekos veikla organizuojama nukreipiant veiklas ir išteklius Bibliotekos misijos vykdymui:

- Rengiami ir vykdomi projektai, įgalinantys tęsti ankstesnes bibliotekos veiklas, modernizuoti ir plėsti Bibliotekos paslaugas lankytojams (projektai „Kūrybiniai baroko atgarsiai“, „Kasdienybės kultūra“, „3D Baraginės kaimo maketo kūrimas“, „Mažieji knyginėtojai II“, „Draugystės kultūros forumas 2“ ir kt.);
- Organizuojami savivaldybės gyventojų medijų ir informacinio raštingumo (MIR) mokymai. Mokymai naudotis inovatyviomis bibliotekų paslaugomis, skaitmeninio raštingumo mokymai, informacijos dienos užtikrins atsakingą ir efektyvesnę medijų naudojimą kasdieniniame gyvenime;
- Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir kūrybiškumo ugdymo renginiai, mažinantys socialinę atskirtį ir apimantys visas bendruomenės amžiaus grupes (viktorinos lietuvių ir anglų kalbomis, protmūšiai, edukacijos, kūrybinės dirbtuvės, kūrybos pristatymai);
- Kultūrinių ir informacinių renginių Petro Kriaučiūno viešoje bibliotekoje ir padaliniuose organizavimas, Žinių terasos įveiklinimas, viešieji renginiai viešosiose miesto ir miestelių, kaimų erdvėse;
- Dėmesys jaunimo grupės atstovams ir jų įtraukimas į Bibliotekos veiklas;
- Informacijos išteklių (dokumentų fondų ir duomenų bazių) organizavimas, prieinamumo ir kokybės gerinimas.
- Bibliotekos personalo kompetencijų ugdymas.

Produkto vertinimo kriterijai	Mato vnt.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
Lankytojų skaičius	Tūkst. vnt.	125, 5	126, 0	126, 0

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas

Įgyvendinus programą planuojama, kad pagausės Bibliotekos paslaugomis besinaudojančių Marijampolės sav. gyventojų ir Bibliotekos lankytojų skaičius, gerės kultūrinių ir informacinių renginių kokybė, Bibliotekos paslaugos taps prieinamos, naudingos ir reikalingos visoms Marijampolės bendruomenės grupėms.

Planuojami programos finansavimo šaltiniai:

Valstybės biudžeto lėšos, Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, Savivaldybės biudžeto lėšos, Bibliotekos pajamos už suteiktas paslaugas.